

Zuidvast Projectontwikkeling
t.a.v. Michiel Werkhoven
Willem de Zwijgerstraat 57
5616 AD Eindhoven

Vleermuizenonderzoek en verplaatsen brede wespenorchissen Parallelweg te Geldrop

Door: ir. Hans Hovens (Faunaconsult)

In opdracht van:
Aeres Milieu

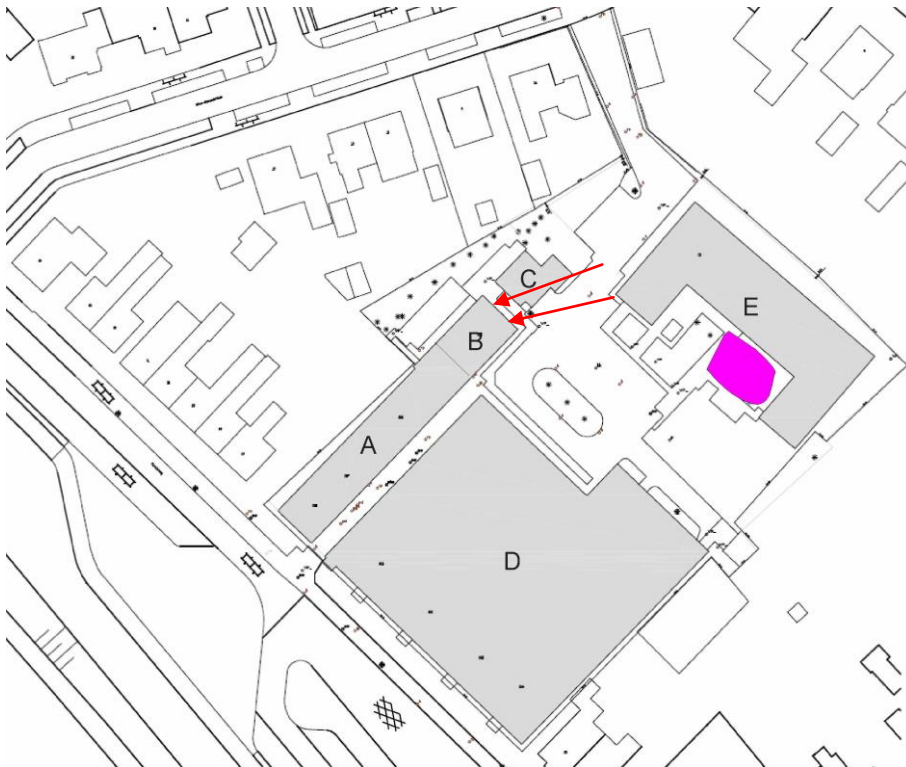
Belfeld, 2 september 2014

Inleiding

Faunaconsult heeft in samenwerking met Aeres Milieu een flora- en faunaquickscan verricht aan de Parallelweg te Geldrop (Hovens en Hovens, 2013). Hierbij werden in één van de te renoveren gebouwen (gebouw C in figuur 1) uitwerpselen van een grootoorvleermuis of gewone dwergvleermuis aangetroffen en elders in het plangebied een twintigtal breedbladige wespenorchissen. Zuidvast Projectontwikkeling heeft ecologisch adviesbureau Faunaconsult daarom opdracht gegeven de aanwezigheid van vleermuizen nader te onderzoeken en de aanwezige brede wespenorchissen te verplaatsen.

Omschrijving onderzoeksgebied

Figuur 1 geeft het onderzoeksgebied weer.

Figuur 1. Gebouwen in het onderzoeksgebied (de locaties met gierzwaluwnesten zijn aangeduid met rode pijlen, de voormalige groeiplaats van de brede wespenorchissen is roze weergegeven).

Werkwijze vleermuizenonderzoek

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied is onderzocht met behulp van een heterodyne vleermuisdetector (Pettersson D100). Hierbij werden de duur van het onderzoek, het startmoment en het aantal onderzoeksronden bepaald aan de hand van het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013), waarbij werd aangenomen dat er mogelijk gewone dwergvleermuisverblijven of grootoorvleermuizen aanwezig waren. Avondbezoeken vonden in de kraamtijd plaats vanaf zonsondergang tot tweeënhalf uur daarna en in de paartijd van zonsondergang tot drie uur daarna. Het ochtendbezoek vond plaats vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst.

Van lastig te determineren soorten zijn met behulp van een time-expansion detector/recorder (Tranquility 3) geluidsopnamen gemaakt, waarvan vervolgens het sonogram op de computer is geanalyseerd. Om de achterzijde van de onderzoekslocatie te kunnen onderzoeken, werd gebruik gemaakt van een extra luisterset. Deze bestond uit een digitale recorder (DR2 24 bit wave/mp3 recorder) die is verbonden met een stereo batdetector (Ciel CDB 101 Revision 3). Tabel 1 geeft de onderzoeksgegevens en –data weer.

Resultaten vleermuizenonderzoek

Weergegevens en ingezette onderzoekers per ronde

Tabel 1. Onderzoeksgegevens per ronde

datum (avond/ochtend)	waarnemers	minimumtemperatuur	weersomstandigheden
28 mei 2014 avond	Hans Hovens	13°C	Eerst droog, na een uur lichte motregen, windstil.
30 juni 2014 avond	Hans Hovens	12°C	Droog, windstil, bewolkt.
1 augustus 2014 ochtend	Hans Hovens	13°C	Droog, windstil.
21 augustus 2014 avond	Hans Hovens	17°C	Droog, windstil.

Waargenomen soorten

Gewone dwergvleermuis.

Bevindingen

Tijdens alle onderzoeksronden werden 1 tot 3 gewone dwergvleermuizen waargenomen, die op verschillende plaatsen door het onderzoeksgebied vlogen. Hierbij werd nergens voor langere tijd gejaagd en was er ook geen vaste vliegroute aanwezig.

Waargenomen vaste rust- en verblijfplaatsen

Gedurende de avonden en ochtend werden geen zwermende vleermuizen of in- of uitvliegende vleermuizen in het plangebied waargenomen. Vleermuisverblijven zijn dus afwezig.

Overige waarnemingen

Op 30 juni vlogen onder de dakrand aan de noordoostzijde van de toren 2 gierzwaluwen in op verschillende locaties. Hier zijn twee nesten van de gierzwaluw aanwezig.

Verplaatsen brede wespenorchissen

Op 14 juni 2014 werden de brede wespenorchissen verplaatst naar een bosgebied aan de Rederijklaan (zie figuur 2). Hierbij werd gewerkt volgens de goedgekeurde gedragscode van Bouwend Nederland (Arcadis, 2009). Faunaconsult heeft een landelijke ontheffing voor het mogen verplanten van beschermde planten uit de laagste twee beschermingscategorieën (FF/75A/2010/003). Omdat de brede wespenorchis in de laagste beschermingscategorie voorkomt, was het niet nodig een ontheffing voor het verplanten aan te vragen. Figuur 3 geeft foto's weer die zijn gemaakt tijdens het verplaatsen en foto's van de nieuwe groeiplaats.

Figuur 2. De locatie waar de brede wespenorchissen naar zijn verhuisd.

Figuur 3. Impressie van het verplaatsen van de brede wespenorchissen (bovenste foto's) en van de nieuwe groeiplaats (onderste foto's).

Conclusies

- In 2014 is het onderzoeksgebied onderzocht volgens het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013). Hierbij werden geen vleermuisverblijven in het onderzoeksgebied aangetroffen. Omdat er tijdens het vleermuisonderzoek enkel gewone dwergvleermuizen werden aangetroffen, lijkt het er op dat de in 2013 aangetroffen vleermuiskeutels van deze soort afkomstig waren.
- In het plangebied zijn twee gierzwaluwnesten aanwezig. Dit werd vooraf (Hovens en Hovens, 2013) niet voor mogelijk gehouden, doordat de kier waar de gierzwaluwen invlogen van onderaf (ook met een verrekijker) niet zichtbaar is. Het is de bedoeling de bovenste etage van de toren, waarin de gierzwaluwnesten zich bevinden, te verwijderen. Gierzwaluwen broeden normaliter vanaf half mei tot in juni, maar zijn al voor die tijd bezig met het uitzetten van hun broedterritorium. De afgelopen twee jaren vlogen sommige jongen echter later uit, in 2011 waren er zelfs jongen die pas in de tweede week van september uitvlogen (waarschijnlijk als gevolg van afwijkende weersomstandigheden in het voorjaar). Door de sloop van de bovenste etage van de toren ruim buiten het broedseizoen (dus buiten de periode 15 april – 15 september) te laten plaatsvinden, ontstaat er geen directe schade aan bewoonde nesten, jongen of eieren van de gierzwaluw.
- Nesten van de gierzwaluw, zijn jaarrond beschermd (Dienst Regelingen, 2009b). Het is daarom verplicht de functionaliteit van het plangebied en haar omgeving als broedhabitat voor deze soort te behouden. Daartoe dienen er vóór het begin van het nieuwe broedseizoen (dus vóór 15 april van het jaar waarin de sloop plaatsvindt) 10 betonnen of houtbetonnen gierzwaluwnestkasten (5 aan de noordoostzijde en 5 aan de noordwestzijde) te worden ingebouwd onder de nieuw te maken dakrand (één verdieping lager). Dit aantal is het vijfvoud van het aantal te vernietigen nestlocaties, conform Dienst Regelingen, 2011). Gierzwaluwnestkasten zijn ondermeer te bestellen via de websites van Vivara, Waveka of Zwaluwen.info. Ook op de website van de Gierzwaluwbescherming is te zien welke typen nestgelegenheid er voor de gierzwaluw zijn te realiseren. Gierzwaluwnestkasten dienen bij voorkeur aan de noordzijde van gebouwen te worden opgehangen. Indien er volgens de hier beschreven methode wordt gewerkt, dan is er geen aantasting van de functionaliteit van de aanwezige broedhabitats van de gierzwaluw, en hoeft er geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.
- Het lokale voortbestaan van de brede wespenorchis is met de genomen maatregelen gewaarborgd.

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2011. Soortenstandaard Gierzwaluw. Ministerie van EL&I, Den Haag.
- Hovens, J.P.M. en G. Hovens. 2013. RAPPORT Flora- en faunaquickscan Woningen Parallelweg Geldrop. Aeres Milieu, Roermond en Faunaconsult, Belfeld.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2013. Vleermuisprotocol 2013, versie 27 maart 2013. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.